

ПРИКАЗ ИЗЛОЖБЕ ПОВОДОМ ЈУБИЛЕЈА 65 ГОДИНА ИНСТИТУТА ЗА АРХИТЕКТУРУ И УРБАНИЗАМ СРБИЈЕ 1954-2019

Божидар Манић*

Институт за архитектуру и урбанизам Србије основан је 7. децембра 1954. године. У склопу обележавања јубилеја – 65 година од оснивања Института – организована је изложба изабраних радова насталих у Институту од оснивања до данас. Изложба је одржана у периоду од 6. до 13. децембра ове године у свечаној сали Архитектонског факултета Универзитета у Београду.

Ова изложба трећа је у низу јубиларних изложби, од којих је прва организована 2009. год. поводом 55 година од оснивања Института. Све претходне припремила је арх. Миленија Марушић, у креативној сарадњи са ондашњим или садашњим сарадницима Института – Аном Чарапић, Наташом Милојевић, Браниславом Ковачевић, Аном Микић, Ђорђе Алфиревићем и Мајом Христов.

Деценијски рад на припреми јубиларних изложби изнедрио је велики број плаката префињеног дизаја, на којима су приказана значајна остварења радника Института која представљају само део укупне продукције. На овогодишњој

изложби није било могуће приказати репрезентативни пресек институтских остварења из претходних 65 година, чијем је стварању допринело више од три стотине запослених који су од оснивања до данас радили у Институту, с обзиром на просторна ограничења и могућност излагања свега тридесетак плаката. Стога је највећи део посвећен остварењима реализованим у последњих пет година, од одржавања претходне изложбе, и она чине више од две трећине приказаних радова. Уз њих су приказана само нека од најважнијих дела из ранијег периода – остварења врхунских аутора попут Б. Којића, А. Дерока, Н. Добровића, М. Злоковића, М. Мацуре, И. Куртовића, У. Мартиновића, М. Лојанице, П. Цагића, С. Личине, Р. Радовића и других – међу којима и данас поново актуелно насеље „Церак виногради“ из 1981. год., недавно проглашено за културно добро и уврштено у колекцију МоМА, аутора М. и Д. Марушића и Н. Боровнице, као и први Просторни план Републике Србије из 1996. године, чијом су израдом руководили Д. Перишић, М. Вујошевић и К. Петовар.

* др Божидар Манић, научни сарадник, Институт за архитектуру и урбанизам Србије, bozamt@iaus.ac.rs

Изложба 65 година Института за архитектуру и урбанизам Србије 1954-2019, свечана сала Архитектонског факултета 6-13. децембар 2019. године

Изложено је укупно тридесет плаката, од којих десет димензија 70 x 100 cm и двадесет димензија 70 x 200 cm. Тежишни део изложбе је на остварењима из области струке, с обзиром да научне резултате није лако представити у форми плаката, те да је велика и значајна научна продукција Института за архитектуру и урбанизам Србије из протеклих деценија доступна у библиотекама, а у скорије време делом и у дигиталном репозиторију Института – РАУмПлан (Репозиторијум Архитектуре, УрбанизМа и ПЛАНирања), на адреси raumplan.iaus.ac.rs.

Изложба је тако конципирана да се може јасно сагледати сва разноврсност научног и стручног деловања Института и садржи остварења из поља научног истраживања, архитектонског и урбанистичког пројектовања, урбанистичког и просторног планирања и заштите животне средине. Приказано је укупно педесет пет стручних остварења, која су овенчана са готово тридесет награда и признања, почев од Салона архитектуре и Салона урбанизма, преко годишњих награда града Београда, листа *Борба* и Удружења архитеката Србије, до проглашења за споменик културе.

На свечаности у петак, 13. децембра, на шездесетпетогодишњи рад Института осврнуо се др Саша Милијић, директор, а др Божидар Манић, помоћник директора образложио је концепт изложбе. Изложба је свечано затворена надахнутим говором академика проф. арх. Милана Лојанице, једног од „првих триста“ запослених

у Институту, који је подсетио на почетке ове установе, на збивања, догађаје и личности које су пресудно утицале на формирање и развој њене физиономије, карактеристичне, не само за тај почетни период, него и за читав потоњи развој, све до данас. Ослонци на којима је утемељен Институт били су: интелектуални дискурс, истраживачки рад и тежња за продубљивањем сазнања у области теорије и праксе. Академик Лојаница посебно је истакао улогу архитекте Милорада Мацуре, првог директора, и његових сарадника, који су садржински и методолошки утемељили активности Института и у оквиру њега дали прве доприносе у областима науке и струке као и друштвено-професионалне активности, што је, све заједно, умногоме утицало на формирање физиономије и афирмацију идентитета београдске архитектонске школе. На крају свог обраћања академик Лојаница се осврнуо на још један јубилеј Института, 25 година од публиковања првог броја часописа *Архитектура и урбанизам*. Тим поводом изашао је из штампе специјални број часописа, где је неколико позваних угледних личности из области архитектуре и урбанизма објавило своје радове. Академик Лојаница истакао је значај часописа *Архитектура и урбанизам* који објављује теоријске, истраживачке, аналитичке и стручне радове, како афирмисаних, тако и младих аутора.

Изложбу су припремили и поставили Сања Симоновић Алфиревић, Тања Бајић, Борјан Бранков и аутор овог приказа.

Слика са затварања изложбе поводом јубилеја 65 година Института за архитектуру и урбанизам Србије 1954-2019, свечана сала Архитектонског факултета, 13. децембар 2019. године

институт за архитектуру и урбанизам србије

1954_2019

изложба изабраних радова
свечана сала архитектонског факултета
06 - 13 децембар 2019. Булевар краља Александра 73/II

